

Orientering om ny metode for selvbudgettering

25/1990 Åben Sag

Sagsgang

ØK

Sagsfremstilling

KL og regeringen har den 18. februar indgået en aftale om ændringer af selvbudgetteringsordningen, som der kort orienteres om i denne sag.

Det har i de to seneste år været en meget atypisk udvikling, der har medført, at rigtig mange kommuner har valgt at selvbudgettere - også kommuner, der normalt ikke vælger at selvbudgettere. Normalt er der 0-15 kommuner, der vælger at selvbudgettere. Til budgettet for 2024 var der 82 kommuner, der valgte at selvbudgettere og til budget 2025 var det 96 kommuner.

Norddjurs Kommune var også en af de kommuner, der valgte selvbudgettering i begge år, da tabet ved at vælge statsgarantien ville være større.

Med den nye ordning, der er aftalt, fastholdes kommunernes nuværende mulighed for at selvbudgettere, men den nye model vil sikre mod usikkerhed og følsomhed for den enkelte kommune.

Grundlag for valget af eventuel selvbudgettering vil primært være baseret på lokalt kendskab til egen kommune, og ikke skøn på hvordan det går på landsplan. Overstiger selvbudgetteringsgevinsten 1,5 mia. kr. fordeles den overskydende modregning på selvbudgetteringskommunerne efter størrelsen af deres gevinst.

Det vil særligt være en fordel for et mindre antal vækstkommuner fortsat at kunne vælge selvbudgettering. Det vil være en fordel for dem, hvis de oplever en vækst, der er højere end det, der forventes af Danmarks Statistik i deres befolkningsprognose. Danmarks Statistik tager i deres prognose ikke højde for eventuelle lokale beslutninger om udbygning, nye boligområder mv.

For Norrdjurs Kommune vil den nye metode betyde, at Norrdjurs med stor sandsynlighed vil gå tilbage til at vælge statsgarantien. Norrdjurs Kommune har historisk ikke haft en vækst der ligger over det, der har været forventet i statsgarantien. Norrdjurs Kommune har i 2024 og 2025 valgt selvbudgettering fremfor statsgarantien for at begrænse tabet.

Desuden rummer den nye ordning et ”sikkerhedsnet” for størrelsen af modregningerne for kommuner, der har valgt statsgaranti i 2024 og 2025.

Sammenhæng til andre politikker/strategier og fagområder

Ikke relevant.

Økonomiske konsekvenser

Som en del af aftalen, bliver der som tidligere nævnt, indført en øvre grænse for hvor stor gevinsten ved selvbudgettering kan udgøre. Grænsen på 1,5 mia. kr. vil også være gældende for modregningen i bloktilskuddet. Dette betyder, at Norrdjurs Kommune maksimalt vil kunne miste ca. 9,2 mio. kr. i bloktilskud, hvis rammen udnyttes fuld ud, beregnet på baggrund af befolkningsnøglen for 2025.

Den øvre grænse på 1,5 mia. kr., reguleres årligt på baggrund af udvikling i det statsgaranterede udskrivningsgrundlag, dog kan beløbet maksimalt stige med 5 pct.

Som en del af aftalen vil de 16 kommuner der i 2024 og de to kommuner, som i 2025 valgte statsgaranti, blive betragtet som selvbudgetterende i forbindelse med beregning af efterreguleringsgrundlaget. Dette betyder et tab for Norrdjurs Kommune. Den beregnede efterregulerings-effekt for Norrdjurs Kommune af selvbudgetteringen for 2024 i 2027, vil blive reduceret fra ca. 6,2 mio. kr. til 3,2 mio. kr. For 2025 var skønnet i forbindelse med vedtagelse af budgettet, en negativ efterregulering på 13,7 mio. kr. i 2028. Med afsæt i Økonomisk Redegørelse fra december 2024, samt at alle kommuner bliver efterreguleret på baggrund af selvbudgetteringsgrundlaget, vil dette beløb stige til 15 mio. kr. Beløbet afregnes i forbindelse med budget 2028.

Lovgrundlag

Bekendtgørelse af lov om kommunal udligning og generelle tilskud til kommuner.

Indstilling

Økonomichefen indstiller, at orienteringen godkendes.

Beslutning i Økonomiudvalget den 11-03-2025

Orienteringen er godkendt.

Bilag: